
DAGBOEK NA 11 SEPTEMBER 1941 TOT EN MET DE BEVRIJDING 6 SEPTEMBER 1944 - EINDE OORLOG 8 MEI 1945

Vervolg op artikel "Dagboek gedurende zes weken gevang in Augustus - September 1944" verschenen in ons vorig nummer.

Na 11 september 1941 ben ik terug vrij na 6 weken gevangenis (Radio Londen) en ik vind natuurlijk onmiddellijk geen werk, dus, ik moet gaan stempelelen aan het Klein St Pietersplein. Moeder was daar thuis nog met 2 kleinere broers en ik kwam er ook terug bij. Ik moest dus zo vlug mogelijk zien te werken. Met dit stempelen kwam het gevaar voor opeisen naar Duitsland. Maar...

Woensdag 8 oktober 1941

Las ik in het dagblad dat men geschoolde paswerkers aanwerfde in het constructie werkhuis "Carels-SEM" aan de dok in Gent. Door mijn diploma A3 van 3 jaar dagles in de vakschool Carels mocht ik donderdagmorgen 9 oktober 1941 om 6u45 beginnen als halve gast paswerken aan de formidabele wedde van 3,61 fr. per uur in de Afdeling Elektriciteit - Transformatoren bij meestergast René Van Steenhuyze en afdelingsoverste Mr. Meire. Welke een oude gebuur was toen we in de Lourdesstraat woonden in de jaren 1931-1937, onze tuinen paalden aan elkaar. Het was de 60 urenweek en 8 dagen betaald verlof. Ik woonde nu aan de Keizerpoort in de Crevelstraat en moest dus 's morgens om 6u thuis opstappen (te voet) om op mijn werk te zijn om 6u45 en om 7u te kunnen beginnen, tot 's avonds 17u = 10u/daags.

Vrijdag 31 oktober 1941

1e Werkstaking bij Carels om 10u. De reden was dat men geen kolen meer

kreeg om ons te kunnen verwarmen. De vrouwen in de afdeling "Bobinage" moesten werken met hun voeten op een verwarmde steen en met hun mantel aan, na enkele dagen was dat bijna niet meer mogelijk, want het begon redelijk koud te worden. We werkten toen op houten klompen en hadden toch koude voeten. De oudere werknemers zegden tegen ons: "De Belgische Leeuw zal eens zijn tanden tonen aan de Duitse arend". Maar de maandagmorgen om 10u vloog plotseling de grote ingangspoort open en er kwamen auto's en moto's met Duitse Wehrmacht soldaten en Feldpolizei met die metalen kentekens op hun borst binnen, welke de fabriek kwamen bezetten om ons aan te manen het werk te hervatten zo niet...

3 november 1941

En weet u wat er toen gebeurde? De oudste Belgische leeuwen gingen terug het vlugst aan het werk. Wel hebben we dan steenkolen gekregen om de kachels terug te kunnen doen branden om ons terug te kunnen verwarmen. Maar enkele dagen nadien vulde iedereen van die oude leeuwen zijn ransel met steenkool om mede te nemen naar huis. Het zouden anders geen Belgen of Gentenaars geweest zijn.

Dinsdag 13 januari 1942

Daar vader geen radio meer had heeft hij de Gentse Radiodistributie laten aansluiten, dan konden we terug gecensureerde nieuwsberichten en muziek beluisteren. Maar geen Engelse en Amerikaanse zenders. Er waren 6 zenders en een P = pick-up stand.

Ik heb dan maar met een oude pick-up + arm, van Jozef Tondeleir, en een oude fonomotor een platendraaijer samengeknutseld om 78 toeren platen te kunnen afspelen.

Deze is nu te zien in de radiotentoonstelling van Mr. Jean-Pierre De Jaeger "Radio-visie van toen tot nu" in de Sleepstraat 79 te Gent, EL.G.B.-Electro groot- en kleinhandel. Ik had natuurlijk maar een plaat en dat was "Harlem Swing" en "Sheik of Araby" gespeeld door trompetist Gus Deloof. Deze was natuurlijk vlug versleten tot mijn groot verdriet en natuurlijk tot mijn ouders grote blijdschap.

Maandag 26 januari 1942

Mijn broer Julien mocht ook beginnen werken als leerjongen paswerker, aan 1,77 fr. per uur, in de afdeling onderhoud bij Mr. De Smet en wordt alzo helper van ons vader Firmin Antheunis die ook reeds bij Carels was aanvaard als paswerker (vrijdag 12 december 1941) na de weigering van de Duitse overheid om terug zijn oude werk te mogen hervatten aan de N.M.B.S. lokomotief Stelplaats te Merelbeke. Julien is bij Carels gebleven tot 1983 om dan in brugpensioen te gaan (57 jaar). Diezelfde dag breekt de 2e werkstaking uit om dezelfde reden, want nu was het nog veel kouder dan in november 1941.

Woensdag 28 januari 1942

Gingen we naar het "Arbeidsambt" in de St Margrietstraat te Gent, om geldelijke steun te bekomen, om verder het noodzakelijkste te kunnen kopen voor levensonderhoud. Men ondervraagt ons daar uit over alles en nog wat, zelfs of we Frans kunnen en of we beroepsschool gedaan hebben en een diploma bezitten. Ook of we willen werken als er werk is in Duitsland of Frankrijk? Wat betekende dit alles? Ik heb weigerend geantwoord om naar het buitenland te gaan zolang dat mogelijk zou zijn.

Zaterdag 13 februari 1942

We kregen terug bericht het werk te hernemen bij Carels, we waren terug wat gerustgesteld. We kregen een opeisingsbrief om terug te werken in Carels - SEM en voorlopig vrijgesteld voor onbepaalde tijd om te gaan werken in Duitsland of Frankrijk. Enkele maanden nadien is er een vakschool opgericht in de kleine draaijerij om nieuwe jonge draaiers op te leiden en alzo heeft mijn broer Julien zijn stiel als draaijer kunnen aanleren. De leraar was een VNV-er, een zekere Victor Verhoeven, uit de Cirque in de Zebrastraat, zijn moeder was poetsvrouw bij professor Daels, hij had de vallende ziekte, ik kende hem goed daar hij in de sectie van de afdeling Electriciteit - Transformatoren bij Mr. Meire stond, als paswerker.

Maandag 10 april 1944

Het was 2e Paasdag en op die dag is Merelbeke station en omgeving gebombardeerd door de geallieerde luchtmacht (600 doden) en veel schade. Enkele dagen nadien werden in vele firma's rond Gent, werklieden opgeëist om het vele puin te helpen opruimen zodat de treinen zo vlug mogelijk terug zouden kunnen rijden. Er waren natuurlijk meer woningen getroffen dan spoorlijnen. Mijn vrouw was onder de puinen met haar moeder, maar door toeval zijn deze levend van onder het puin geraakt. De 2e dag zijn ze beginnen opruimen. Die Victor Verhoeven V.N.V.-er werd aangesteld als werkleider bij de opruimingswerken. Maar 's anderendaags is deze reeds doodgeschoten, waarschijnlijk door de Witte Brigade, toen hij naar zijn werk ging. Hij kwam uit de Zebrastraat en aan de Gustaaf Callierlaan en het klein parkje die daar toen was.

Nu ga ik eens wat schrijven over wat we te eten hadden. Alles was natuurlijk gerantsoeneerd. 's Morgens als we gingen werken had ik een gamel van het Belgisch leger half gevuld met wat aardappelen gemengd met wat wortelen ofwel wat choucroute (zuurkool) soms eens met bruine bonen met als gevolg dat er die dag veel wind bij was, dat was dus ons middagmaal. We hadden ook 2 boterhammen gesmeerd met marmelade (iets wat op confituur geleek). 's Morgens hadden we 15 minuten pauze en als we dan begonnen te eten was alles op en 's middags aten we dan wat rauwe wortelen. Wij als jonge men-

sen hadden natuurlijk altijd honger. Ons moeder had dan nog zo drie jonge magen te spijzen.

HERINNERINGEN OVER HET EINDE VAN DE WERELDOORLOG II MET DE BEVRIJDING

Reeds 4 volle jaren heerst het oorlogsgeweld over ons klein landje welke voor de 2e maal in 25 jaar tijds door de Duitsers is bezet. Nu kunnen we ook meepraten over de zogenaamde Duitse vrijheid. Men is zelfs niet meer gerust waar men gaat want bijna overal wordt men geconfronteerd met de zogenaamde "Gestapo"; dat waren Belgische-Vlamingen in dienst van het Duitse bezettingsleger. Overal waar we kwamen moesten we kunnen bewijzen dat we hier werkten zoniet kon men opgeëist worden en verplicht worden om naar Duitsland te gaan arbeiden.

Vrijdag 1 september 1944

We zijn nu reeds vier lange jaren onder Duitse bezetting en het is net of er geen einde zal komen aan die vervloekte oorlog die reeds zovele slachtoffers heeft gevergfd. Plotseling vernemen we dat het Duitse leger overrompeld en omsingeld is en de manschappen en materiaal reddeloos verloren zijn, welke zich op Belgisch grondgebied bevinden. Als men zich op straat begeeft en in de stad is, ziet men auto's met materiaal en manschappen van het Duitse leger overal onrustig en gejaagd heen en weerlopen. Zodat we het moeten beginnen geloven dat het onvermijdelijke op komst is, men wacht de verdere gebeurtenissen met meer vreugde dan met angst af.

Zaterdag 2 september 1944

Op de werken wordt er bijna niet meer gewerkt maar voortdurend over de toestand gesproken, bij Carels-SEM op de dok, welke natuurlijk gans de bezetting heeft gewerkt onder Duitse leiding (zelfs kanonnen voor het Duitse leger); zijn reeds sedert gisteren alle papieren en plannen verbrand en vandaag wordt er reeds gekuist en alle gereedschap moet in de magazijnen binnen gegeven worden, tegen gebeurlijk stilleggen van het werkhuis.

Ook vele families van diegenen die met Duitsers medegeheuld hebben zijn er reeds van ondergemuisd uit schrik voor de vergelding die hen te wachten stond. Die waren natuurlijk van zinnens, na al die jaren van onderdrukking hun woede uit te werken op de incivieken - V.N.V.-ers en al wie zwart is geweest, het zou kunnen gaan van plunderen - stelen en misschien zelfs moorden. 's Avonds beginnen er plotseling gevechten uit te breken tussen weerstandsgroepen (witte brigade) en kleine groepen Duitse soldaten, zodat alle mensen nu best tijdelijk binnenshuis dienen te blijven, kwestie om niet tus-

sen de straatgevechten te geraken. Van de gevechten welke op verschillende plaatsen ontstaan zijn, wordt er gezegd dat de partizanen in actie zijn getreden in samenwerking met de geallieerde legers die nu op komst waren.

Er wordt nu natuurlijk van alles gezegd en gefantaseerd onder de bevolking, zelfs dat de Duitsers onder elkaar en zelfs tegen de zwarthemden vechten, van dit alles weet nog niemand het zekere, dat zal men misschien later nog wel te weten komen. Die avond was ik bij een vriend in de Zebrastraat (George Boesman) en kon dus niet meer naar huis omdat het nu gevaarlijk is zich op straat te begeven. Ik heb dan ook de nacht doorgebracht in zijn appartement alwaar er nog verschillende vrienden en kennissen waren die dan ook maar liefst in gezelschap waren. Men heeft daar gekaart van 's avonds 20 uur tot 's morgens 5 uur, totdat men zijn ogen bijna niet meer kon openhouden. 's Nachts hebben wij ook verscheidene branden kunnen zien o.a. die van het "Feestpaleis" in het Gentse Stadspark.

Zondag 3 september 1944

In de eerste morgenduren volgende op de geweldige nachtelijke schietpartijen die hebben plaats gehad, dierf er bijna niemand zijn woonst verlaten. Maar toch zijn er natuurlijk die het zich wagen en zo komt er eindelijk terug beweging op straat. Iedereen trachtte van elkaar te weten wat er allemaal gebeurd was die nacht. Midden de morgenduren ziet men plotseling van alle kanten mensen aankomen geladen met bedden, matrassen, stoelen, emmers, borstels en alles wat men maar enigszins indenken kan. Men ziet zelfs stootkarren heen en weer rijden, men mag alles gaan plunderen en stelen van de Duitsers. Er worden in de loop van de dag schoten gelost op burgers die stelen, maar door de collaborateurs en zwarthemden.

Maandag 4 september 1944

Reeds worden er aan alle bruggen en opslagplaatsen anti-tankgeschut en mitrailleurnesten geplaatst, ook worder er in de loop van de dag geweldige ontploffingen gehoord en worden reeds hier en daar bruggen opgeblazen en ook belangrijke opslagplaatsen. Plotseling plaatsen de Duitsers op de Frère Orbanlaan een antitankkanon met de loop gericht naar de Crevelstraat richting Brusselsestraat en Keizerpoort, ze verwachten waarschijnlijk dat uit deze richting Engelse of Poolse soldaten zullen verschijnen en zijn nu misschien in paniek. Wij natuurlijk ook want als deze moest beginnen schieten, amaa! onze huisjes! Men maakt nu elkaar gek met te zeggen dat men de Keizerbrug gaat opblazen, zodat men gans de dag alle deuren en ramen gaat open en dicht doen. Bij zover als het avond is, is de brug nog niet opgeblazen. Er lopen nog altijd "Gestapo's" en SS-ers rond in de stad. Er zijn berichten uitgehangen in de stad dat men om 21 uur binnen in huis moet zijn en dat de café's om 20 uur moet gesloten zijn. Ook begint men hier en daar reeds de Bel-

gische driekleur terug te zien in de uitstalramen der winkels en bij de sommige gewone burgers hangt reeds de Belgische vlag uit het raam, wat misschien wel te vroeg is, daar de geallieerde legers hier nog niet zijn en de Duitsers nog niet zijn weggetrokken uit Gent. Want er wordt verteld dat ze reeds op huizen hebben geschoten waar er reeds Belgische kleuren uithingen. Rond 21 uur staat iedereen nog aan zijn deur op straat, om de stand van zaken onder elkaar te bespreken en men is nog niet geneigd om binnen te gaan. Plotseling worden er enkele kanonschoten gehoord en dan natuurlijk zijn in enkele seconden tijd alle straten gezuiverd en wordt er door Duitse soldaten gepatrouilleerd in de straten om op de te nieuwsgierige burgers te schieten, het veiligste was dus maar binnenshuis te blijven en het verloop der gebeurtenissen kalm af te wachten.

's Avonds rond 22 uur wordt er nog een speciaal alarm gegeven voor de Duitsers die zich op alles moeten voorbereiden om de stad te verdedigen ofwel om zich over te geven, wat trouwens niet gebeurd is want ze hebben nog verder gevochten en nog de Engelse troepen beschoten die in aantocht waren om Gent in te nemen.

Dinsdag 5 september 1944

Nog altijd horen we nu en dan ontploffingen in de verte, maar de Keizerbrug is nog niet opgeblazen, gans de morgen zien we nu vliegtuigen boven de stad vliegen en we denken dat dit verkenners waren om alle bewegingen der Duitse legereenheden te observeren. Rond 17 uur plotseling een alarm welke verscheidene malen herhaald wordt en de Duitsers doen ons terug binnen gaan en we moeten nu deuren en vensters sluiten, daarnaast begint men langs alle kanten schoten te horen, zoals geweschoten, mitrailleurshots en zelfs kanonschoten enz... Iedereen wacht nu in angstige spanning het verder verloop der gebeurtenissen af. Rond 20 uur een geweldige slag, welke plotseling de stilte verbreekt, alle woningen in de omtrek daveren op hun grondvesten en vele ruiten en dakpannen tuimelen naar beneden. De Keizerbrug was nu toch opgeblazen zonder dat de omliggende bevolking was verwittigd geworden, zoals de Kregelstraat - Brusselse straat - St Lievenspoortstraat en nog zovele andere uit de omgeving. Nadien hebben we dan gezien dat er een stuk tramrail van de Keizersbrug door het dak op de zolder was terecht gekomen. Wij uit de Kregelstraat moesten nu een veilig onderkomen zoeken in de schuilkelder achter ons huis in het Klooster dat toen geen ingang had in de St Lievenspoortstraat, het huidige "Centrum voor gehoorrevalidatie en logopedie". Daarom moesten we zo vlug mogelijk over een muur klimmen om in die sterke schuilkelder te kunnen geraken om verder de nacht veilig te kunnen doorbrengen. Maar wat een werk hebben we dan gehad om de vrouwen en ook enkele kleine kinderen over de muur heen te helpen, zelfs een oude Mr. Van Canneghem een oude stoofsmid uit de Kregelstraat, van 80 jaar

moest in de schuilkelder gebracht worden. En alles moest vlug gebeuren. We zijn nog maar juist in de schuilkelder of weerom grijpt er een geweldige ontploffing plaats die het klooster op zijn grondvesten deed daveren en tegelijkertijd de elektrische leiding vernietigde zodat we dan natuurlijk in het duister, zonder enig licht, moesten afwachten in angstige spanning wat er verder ging gebeuren. Maar plotseling is er iemand in de kelder die nog een kaars heeft kunnen medenemen en daar mijn vader een roker is had hij lucifers bij zich en kon hij de kaars doen branden, zodat we voorlopig uit de nood geholpen zijn, tot de kaars is opgebrand. Verder horen we gedurende de nacht nog enkele geweldige ontploffingen en ook nog veel kanongebulder, maar we zijn voorlopig toch veilig. Het is net alsof er aan de nacht geen einde zou komen, maar toch komt de lang verwachte morgendschemering in de lucht, door een opening.

Woensdag 6 september 1944

De lang verwachte dag der bevrijding. Het is een verschrikkelijke nacht geweest, maar nu is het stil en verlaten op straat en met enkele jongens wagen we het om buiten te komen. De straten bieden ons een troosteloze aanblik door wat er die nacht is gebeurd, alles ligt vol glasscherven en dakpannen van de luchtverplaatsingen der ontploffingen.

Aan de Keizerbrug is het een spinneweb van elektrische tramkabels die her en der loshangen of afgebroken zijn. Ook stukken hout en tramrails liggen ver in de omtrek verspreid. Maar ondanks de geweldige luchtverplaatsing was de brug niet gans vernietigd, daar men er nog te voet kon overklauteren. Er lag daar ook een klein hondje dood, die misschien uit schrik in het gevaar gelopen was en alzo dood geslingerd is geworden. Ik en mijn broer Julien waren een van de weinige eersten om aan de Keizerbrug te gaan kijken. Er was dan nog niemand te zien.

Ook op de plaatsen b.v. aan de St. Lievensbrug en Frère Orbanlaan, waar de Duitsers alles in de steek hebben moeten laten, kon men zien dat de vlucht overrompelend en paniekerig is gebeurd. Wapens en waarnemingstoestellen zijn gans vernietigd alvorens op de vlucht te zijn geslagen. Men kon van alles meenemen zoals geweren, kogels, bajonetten enz... maar mochten er niet met in huis komen van moeder. Ik heb wel een Duitse helm binnengesmokkeld en weggemoffeld op de zolder waar men bijna niet op kon, waarschijnlijk ligt deze nog op dezelfde plaats en kan nu misschien nog dienen voor deze die hem vinden voor schatten op zolder. Van ooggetuigen vernemen we ook dat de Duitsers onder elkaar hebben gevochten en zelfs oversten hebben afgemaakt om alzo op de vlucht te kunnen slaan. Dat heb ik natuurlijk zelf niet gezien. Voorlopig is het nu stil in onze omgeving, de Keizerpoort en omstreken. Boven de stad is er een geweldige rookwolk te zien, volgens sommige verklaringen is het Gouvernement, aan het Prof. Laurentplein, in brand

gestoken. 's Morgens rond 10u45 is er nog eens een herhalend alarm. Wij wachten nu in spanning de komende gebeurtenissen af. Vliegtuigen cirkelen reeds boven de stad. Om 12 uur zien we de eerste Belgische weerstanders. In de Krevelstraat zie ik de 1e maal de verzetsgroep "RAPH" onder leiding van bevelhebber o/Lt Joseph De Vuyst, reeds bekroond met bloemen door de bevolking, de blijdschap kon niet op. Belgische, Engelse en Amerikaanse vlaggen beginnen in alle straten te wapperen. 's Middags komen er reeds geallieerde troepen binnen die verder moeten oprukken om de Duitsers te achtervolgen. De eerste Duitsers worden krijgsgevangen genomen door de verzetsgroep "RAPH", ik heb deze gezien aan de Keizerpoort. Nu worden ook de burgers en handelaars, welke met de Duitsers geheuld en gehandeld hebben, uit hun huizen gehaald door de burgers en zelfs eens door een Engelse soldaat. Van velen wordt hun inboedel kort en klein geslagen, door de burgers. Er zijn dan zelfs vergissingen gebeurd en persoonlijke wraaknemingen. Zelfs jonge meisjes en oudere vrouwen welke met de Duitsers verhoudingen hadden, die de Engelsen durfden toe te juichen en op tanks klauterden, maar zodra deze herkend werden, worden zij er door de menigte afgehaald en werden dan uitgejouwd.

Donderdag 7 september 1944

Het gros van het geallieerde leger begint te naderen. Enkele honderden Duitsers hebben zich samengetrokken over de Brugse vaart in de Grasfabriek en bij de werkhuizen "Vynckier" en willen zich daar verdedigen tot de laatste man. 's Nachts terug hevige beschieting van de stad door de Duitsers, maar ze wordt goed beantwoord door de Engelse artillerie. We brengen terug de nacht door in de schuilkelder.

Vrijdag 8 september 1944

Deze dag blijft het nog gedurig aanhouden van Engelse kolonnes die door de stad trekken en we krijgen eens te aanschouwen over wat een formidabel materiaal het Engelse Leger nu beschikt. In 1940 toen de Duitsers Gent binnenrukten stonden we ook verbaasd te kijken over hun materiaal, maar dan hadden we ook nog niets anders gezien dan ons kleine Belgische legertje. Maar nu kunnen we vaststellen dat de Engelsen na vier jaar oorlog nog meer en beter materiaal hebben dan de Duitsers toen. De vreugde waarmee de Britten en de Polen en Canadezen oprukken staat op hun gezicht te lezen en tegen iedereen zijn ze vriendelijk en beleefd. In de namiddag wordt er geschoten langs de Muide en omliggende door de Duitsers welke nog niet overmeesterd zijn achter de Brugse Vaart. Later in de avond worden er straatgevechten geleverd in dezelfde omtrek tussen Duitsers, welke het gewaagd hebben over de hoge voetgangerspasserelle (die niet kapot was) aan de Tolhuisbrug over de Brugse Vaart (de brug zelf was gedynamiteerd) en de

Engelsen. De kogels en de stukken "shrapnels" vliegen over de huizen en in de straten en maken natuurlijk schade en slachtoffers. Burgers beginnen in allerijl deze gevaarlijke wijken te ontruimen. Ik ben ook in deze omgeving en vlucht nu ook in de richting van de stad om alzo van de straatgevechten weg te geraken. Onderweg kom ik een Engelse soldaat motorrijder tegen welke gekwetst is aan de arm door een stuk "shrapnel" en ondanks de hevige pijn houdt hij toch vol om verder te rijden en zich te kunnen laten verzorgen. Aan de Lange Munt gekomen rukken er reeds patrouilles op van de partizanen en de "Witte Brigade" om steun te gaan verlenen bij de straatgevechten. Ze zijn nochtans nog altijd slecht gewapend met een verouderd geweer in afwachting dat zij modernere wapens zullen ontvangen. Er zijn reeds veel jongens gesneuveld door deze reden, ook door hun overmoed en hun weinige ondervinding tegenover de Duitsers. Als men 16 jaar was gaf men hen een geweer om te vechten tegen de Duitsers, zonder opleiding en zonder grondige kennis over omgang met wapens. Als deze dan onverwachts op weerstandsnesten met mitrailleurs botsten vielen er dan natuurlijk slachtoffers in hun rangen.

Onder het kanongebulder komen er nog steeds geallieerde kolonnes binnen onder het gejuich en gejubel van de bevolking welke nu niet zoals tevoren naar de schuilkelders gingen. Het is net alsof de menigte geen schrik meer heeft nu het bevrijdingsleger Gent heeft bevrijd. 's Nachts willen we ons te bed begeven daar we nu denken dat het een rustige nacht zal zijn, maar midden in de nacht moeten we er terug uit door het geweldig schieten en inslaan van obussen. Het is de Duitse artillerie, die achter de Brugse Vaart gelegerd is, welke de Engelse kolonnes bestookt die zich bevinden op de Boulevard Frère Orban en op de Brusselse Laan. Als wij 's morgens de straat opkomen zien we welke schade de nachtelijke beschietingen hebben aangericht aan de huizen in de omgeving. Verscheidene obussen zijn ingeslagen in de St.Lievenstraat en in nog verschillende straten, deze liggen vol met "shrapnels", glasscherven, dakpannen en steengruis.

Zaterdag 9 september 1944

In de loop van de dag nog enkele kanonsalvo's, 's avonds verergert het nog zodanig dat we nog eens in de schuilkelder moeten overnachten. 's Nachts wordt het licht bij een geweldige ontploffing gedoofd.

Zondag 10 september 1944

's Nachts is er in een zijstraatje van St.Lievenstraat, dicht bij de Kazerne "de Hollain" een auto geladen met benzine en drie bommen getroffen door een inslaande obus bij de nachtelijke beschietingen van Gent. Door deze ontploffing is de elektriciteit 's nachts onderbroken geweest. Verder kalme dag voor de artillerie. 's Namiddags rond 15u30 hebben Engelse bommenwerpers

"Hawker - Typhoons" de Duitse stelling die Gent beschoten uitgeschakeld met bommen en raketten, dit heb ik kunnen zien van ver daar ik dan juist op de brug was aan het begin van de Lammerstraat en de Kuiperskaai. Toch de volgende nacht nog een heviger beschieten van de stad.

Maandag 11 september 1944

Kalme dag - veel troepenbeweging - om 11u30 terug 12 Typhoons die de Duitse achterhoede beschieten in de omgeving van Wondelgem en terug een kalme nacht. Zo gaan de gevechten verder buiten Gent, maar hier eindigt mijn relaas want daar heb ik niets bijgewoond, juist de Keizerpoort.

Dinsdag 12 september 1944

Na bijna 3 volle jaren van zijn werk ontslagen te zijn geweest door de Duitse overheid, om naar de Engelse zender "Radio Londen" te hebben geluisterd en nu we terug bevrijd zijn, mag vader natuurlijk zijn werk hervatten in de Lokomotief Stelplaats N.M.B.S. te Merelbeke. De laatste maanden voor de bevrijding was hij ziek verklaard en heeft dan zo wat geldelijke steun ontvangen in het geheim van de N.M.B.S.

Vrijdag 15 september 1944

Na vier volle jaren Duitse bezetting terug de 1e Amerikaanse film gezien in de cinema "Lido" op Ledeberg, "Zielen van de zee" met Gary Cooper en George Raft.

Maandag 2 oktober 1944

Victor Antheunis mag werk aanvangen in de Filature Rooigem - Drongensesteenweg te Gent in de "Atelier Central" - "Union Cotonnière" later "UCO". Als paswerker aan 20 fr./uur - In april 1945 Technische bediende geworden op het tekenbureel van Mr. Bruyneel.

1 januari 1945 Nieuwjaarsdag

Had boven Gent een van de grootste luchtgevechten uit de 2e wereldoorlog plaats - het beschieten van bijna alle vliegvelden in België. Dit was een van de laatste stuiptrekkingen van het Duitse Leger met het "Von Rundstedt - Offensief" in onze Belgische Ardennen.

Daar het nieuwjaarsdag was, moest ik met mijn moeder en 2 broers op weg naar Ledeberg om nieuwjaar te gaan wensen bij ons grootmoeder, juist toen we aan St. Lievensbrug kwamen, ongeveer rond 9u, was het luchtgevecht begonnen met de Poolse piloten die op het (St-Denijs Westrem) vliegplein gelegerd waren. We hebben ons zo dicht mogelijk tegen de huizen moeten houden tot dat het gedaan was, daarmee hebben we een gedeelte van dat luchtgevecht zelf kunnen zien. Het ergste heeft natuurlijk op het vliegplein

van St-Denijs Westrem geweest, er zijn daar veel vliegtuigen op de grond vernield en een zestal piloten zijn omgekomen. Het relaas over dit gevecht wordt gans beschreven in het boek "Gent - 40-45" van J.P. Marchal.

Maandag 7 mei 1945

Eindelijk na vijf volle jaren oorlog wordt de Duitse capitulatie aangekondigd. Hetgeen een grote vreugde opwekt bij de ganse Europese bevolking.

Dinsdag 8 mei 1945

Dus V-dag in gans de wereld. 's Namiddags na 15 uur zal minister Churchill persoonlijk aankondigen dat de vreselijkste aller oorlogen eindelijk geëindigd is in Europa en wordt daarmede door zijn doorzettingsvermogen en aandeel in de oorlog: "De man van de 20ste Eeuw". Daarna zal de officiële V-dag een aanvang nemen en de Woensdag 9 mei 1945 daaropvolgend wordt door al de geallieerde landen dan ook aangenomen als de grote vrededag.

De dinsdagmorgen van 8 mei gaat iedereen zoals gewoonlijk naar zijn werk, maar men is niet al te geneigd om te beginnen. Maar de werkoversten weten nog niet hoe de toestand evolueert en doen toch maar het werk aanvatten. Maar midden in de morgen komt het nieuws binnen dat het werk mag stilgelegd worden tot vrijdagmorgen ten einde de officiële capitulatie van Nazi-Duitsland in gans Europa te kunnen vieren, hetgeen natuurlijk geen tweemaal moest gezegd worden, vooral bij de jongeren. Bij ons in UCO-atelier was het Directeur-Ingenieur Mr. Langeroot die ons dit kwam aankondigen. 's Avonds is de feeststemming in alle wijken en gebuurten van Gent en omstreken onbeschrijfelijk, langs alle kanten wordt er gedanst, gezongen, gedronken en gekust om ter hardst. 's Avonds rond half tien worden in de stad, de 1e maal na bijna 5 volle jaren lichtverduistering, de lichten ontstoken. Men kon het bijna niet geloven dat dit nog ooit ging gebeuren en zie, het was zover. Want kijk in de verte ziet men plotseling het Belfort ook verlicht worden en overal worden spandoeken gehangen met in 3 talen "Leve de geallieerden" maar nu niet meer in het Duits. Deze feestvreugde kon niet op en is bijna niet onder woorden te brengen, alle Gentse feesten die er na gekomen zijn hebben nooit de vreugde onder de bevolking kunnen overtreffen en ik denk niet dat nog ooit zal kunnen gebeuren wat men toen beleefde. We hadden 5 jaar met volledige lichtverduistering en angst voor de Duitsers moeten leven en nu was alles plotseling weer zoals voorheen.

Woensdag 9 mei 1945

's Morgens huldigungsopocht voor de prestaties van onze geallieerde leger-eenheden. Men ziet hierin vele verschillende afdelingen van het Engelse-Amerikaanse-Canadese en zelfs van het Belgische Leger door de stad defileren.

Ook nog een afdeling van de Nederlandse "Koninklijke Marine". 's Middags grote optocht door de stad van alle Gentse scholen in het teken van de overwinning der geallieerden op Nazi-Duitsland. Het is een optocht welke verscheidene uren duurde in de blakende zon. Men stelt o.a. voor: - De landing in Normandië - De Bevrijding - De Duitse gruweldaden - Het nuttig werk v.h. Rode Kruis gedurende de oorlog. Tot slot de dood van Hitler in een beerkuip.

's Avonds is de feeststemming al een weinig verminderd tegenover gisteren, men stelt vast dat de feeststemming van de vorige dag te geweldig is geweest, het spaargeld begint op te geraken en men wordt oververmoeid door het feesten en te weinig te rusten.

Vrijdag 11 mei 1945

Iedereen gaat terug aan het werken, maar net alsof er lood in onze schoenen zit, van moeite van de 2 voorbije dagen, maar ja, het spreekwoord zegt: "Aan alles komt een eind" en zie dat is nog waar ook want de oorlog is nu ook voorbij. Wie had dit ooit gedacht na 5 volle jaren. Maar nu gaan wij, met nieuwe moed op de toekomst, terug naar ons werk met meer vreugde dan vroeger. We leven nu toch met de hoop op een betere toekomst zonder oorlog en een lange vrede in de wereld. De 1e Gentse feesten na de oorlog in de maand juli 1945 zijn nadien ook nooit overtroffen geworden omdat dan bijna iedereen terug thuis was en nog niemand dacht of kon op reis gaan. Maar helaas, tussen 1945 en nu 1993 zijn er in de wereld weer veel oorlogen geweest, gelukkig niet in België.

Dit alles is dus mijn relaas over de vijf oorlogsjaren van 1940-1945.

Victor ANTHEUNIS
Mei 1993